Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego“

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

Nr. Wilno, dnia 9 marca 1933 r.- 105. 104

T r e ś ć n u m e r u:
ŁOTWA.

---0---

ŁOTWA:1."V o s s i s c h e Z t g ." o L i t w i e i Ł o t w i e ."Vos.Ztg." art.p.t."Romantyczna Litwa, praktyczna Łotwa". Streszczenie:

Światowy kryzys gospodarczy dotknął Litwę stosunkowo późno i lekko. Fakt ten rzuca się w oczy, gdy się porówna sytuację Litwy i Łotwy. Łotwa, obejmująca niektóre ważne ośrodki przemysłowe byłej Rosji carskiej bardziej odczuła na swej skórze zmianę konjunktury. W okresie 1926-1929, gdy państwa wschodnio-europejskie, jak np.Polska niemal zupełnie zapomniały o skutkach wojny światowej, Łotwa nie zdołała się ostatecznie dźwignąć ze zniszczenia, jakie było wynikiem wojny. Wystarczy nadmienić, że w Rydze jest obecnie zaledwie 2/3 ludności przedwojennej, zaś w Libawie zaledwie połowa ludności.

Litwa żywi swe ideały polityczne, opierając się na romantycznej przeszłości średniowiecznej. Pod tym względem Ryga kroczy drogami odmiennemi, niż Kowno.

Nadzieja narodu litewskiego odzyskania Wilna może się zrealizować dopiero w wypadku zbrojnego konfliktu w Europie Wschodniej. Obecnie nie jest tajemnicą, że najbardziej szalony polityk litewski Voldemaras świadomie zmierzał do takiego konfliktu. Natomiast Ryga nigdy nie pragnęła konfliktów militarnych z sąsiadami. Zasadą polityków łotewskich jest unikanie tych konfliktów. W związku z tem Łotysze w miarę możności unikają zawierania specjalnych traktatów i niebezpiecznego kumania się z innemi państwami.W tym kierunku zmierza cała polityka łotewska niezależnie od tego, kto jest ministrem Spraw Zagr.O nastrojach takich świadczyć może fakt, że Ryga zawsze grzecznie, lecz zdecydowanie odrzucała próby zbliżenia z Polską, zmierzającą do utworzenia bloku bałtyckiego pod polską hegemonją. Polsce udało się zaprzyjaźnić się w większym stopniu z Estonją. Zaznaczyć należy, że Estonja niema z Polską takich punktów spornych, jakie ma Łotwa, to też i zbliżenie łatwiej dojść może do skutku.

W związku z polskiemi taryfami kolejowemi tranzyt z Wileńszczyzny do portów łotewskich już od 1929 r. stanął niemal na martwym punkcie. Obecnie dyplomaci warszawscy rozpoczęli z Łotwą rokowania w sprawie wyzyskania kolei z Wilna do Rygi i Libawy.

2. "L a t v i s" w s p r a w i e k r y z y s u g a b i n e t o w e g o ."Latvis" /z 5.III.33/: Niektóre pisma donoszą, że Skujeneeks ma zamiar przedstawić sejmowi gabinet w dawnym składzie i żądać votum zaufania. Dotychczas bowiem wszystkie próby utworzenia gabinetu spełzły na niczem. O ileby wiadomość ta okazała się prawdziwa, Skujeneeks nie uzyskałby votum zaufania, gdyż ani osadnicy, ani chrześcijanie za nim by nie głosowali. W sferach sejmowych panuje przekonanie, że utworzenie rządu świadomie jest odkładane. Organ osadników "Latvija" pisze, iż pewne grupy koalicji narodowej nie chcą się śpieszyć z utworzeniem gabinetu, żywiąc pewne cele, których jednak nie ujawniają publicznie. Co do tych celów krążą różne pogłoski. Mówi się więc, że frakcje chcą pozwolić wszystkim na próby utworzenia gabinetu, a gdy to już wszystkim dokuczy, wtedy utworzyć gabinet z mniejszościami narodowemi, powołując się na to, iż narodowej koalicji utworzyć niepodobna. Według

innej wersji gra się z utworzeniem rządu na zwłokę, pragnąc doczekać wyborów prezydenta. Gdy prezydent zostanie wybrany, wtedy zamierza się utworzyć rząd na innych podstawach, a mianowicie rząd prezydjalny.

3. D o k o ł a ł o t e w s k o - s o w i e c k i e g o p a k t u h a n d l o w e g o ."Latvis" /z 4.III.1933/:W tych dniach przedstawiciel Rosji Sowieckiej Świderski odbył naradę z premjerem Skujeneeksem i ministrem Spraw Zagr.Zarinszem. Podczas narady tej poruszano sprawę traktatu handlowego. Rosja znowu wysunęła odrzucone w swoim czasie przez Łotwę żądanie stosowania względem towarów sowieckich taryfy minimalnej. Żądanie to opiera Rosja na łotewsko-sowieckim traktacie pokojowym. Dla Łotwy żądania te są nie do przyjęcia, o czem też rząd łotewski przedstawicielom rosyjskim zakomunikował. Wogóle zaznaczyć należy, że łotewsko-sowieckie rokowania handlowe nie posuwają się naprzód. Rosjanie nie zgłaszają nowych obstalunków, a tylko żądają, by Łotwa przedłożyła nowe projekty, co też ta ostatnia już niejednokrotnie czyniła. Dotychczas jednak bez powodzenia.

4. K o l e j n a a n t y p o l s k a w y c i e c z k a "P e h d e j a B r i h d i"."Pehdeja Brihdi" /Nr.55 z III.1933/:Na spotkanie nowego posła polskiego w Dyneburgu i Rydze przybyli przedewszystkiem członkowie sejmu łotewskiego Wierzbicki i Łapiński. Fakt to dziwny, gdyż np. ~~przyjazd~~ posła niemieckiego nigdy nie spotykają niemieccy członkowie łotewskiego sejmu. Całkiem niezrozumiałą jest rzeczą, co wspólnego mają posłowie Wierzbicki i Łapiński z Polską i z jej polityką zagraniczną. Dlaczego np. wspomnieni posłowie i obywatele Łotwy nie spotykają posła japońskiego, czy angielskiego równie zaprzyjaźnionych z Łotwą?

5. P l a n y m o n a r c h i s t ó w ł o t e w s k i c h ."Pehdeja Brihdi" /Nr.55 z III.33/:Monarchiści łotewscy długi czas walczyli o stworzenie dynastji łotewskiej, któraby rządziła przyszłem królestwem bałtyckiem. Na kandydatów upatrzono potomków Gedymina. Obecnie monarchiści łotewscy wysunęli nowy projekt. W jednem z sąsiednich państw /na Litwie przyp.tłumacza/od dłuższego czasu już działa rada tronu bałtyckiego, która zamierza stworzyć w Europie nową monarchję, w skład której wchodziłyby Łotwa, Litwa, Białoruś, Węgry w swych dawnych granicach i Ukraina oderwana od Polski i Rosji. Imperjum to nazywałoby się "Imperjum Europy Wschodniej".

Nie warto jest zwracać większą uwagę na tego rodzaju fantazje monarchistów, gdyż dotychczas działalność ich jest nieszkodliwa.-

6. S o c j a l d e m o k r a c i ł o t e w s c y c o n t r a h i t l e r o w c y ."Socjaldemokrats" /z 7.III.33/zamieścił wielką odezwę wzywającą do masowych wieców protestacyjnych przeciwko zamieszkałym na Łotwie Niemcom,którzy się udawali do Tylży dla wzięcia udziału w wyborach do Reichstagu."Socjaldemokrats" domaga się położenia kresu działalności hitlerowców na Łotwie. W związku z wizytą posła niemieckiego u łotewskiego ministra Spraw Zagr. z powodu ekscesów przeciwko Niemcom,"Socjaldemokrats" pisze- iż Łotwa nie jest niemiecką kolonją i nikt nie może zabronić obywatelom łotewskim dać wyraz uczuciom oburzenia przeciwko hitlerowcom.

ESTONJA:1.C z ł o n k o w i e R a d y O b r o n y K r a j u . "Rev.Ztg."/49.III.33/:Rząd mianował gen.Laidonera i gen.majora Sootsa członkami Rady Obrony Kraju.

2.B e z r o b o c i e w E s t o n j i."Rev.Ztg."/50.III.33/:Ilość bezrobotnych,zarejestrowanych do 15 lutego r.b.wynosi 19.397 osób /mężczyzn - 11.284;kobiet - 8.113/.Większość ich należy do grupy pracowników sezonowych.W ostatnich latach przyłaczyli się do nich pracownicy przemysłowi wskutek zwinięcia przedsiębiorstw bądź ograniczenia sił roboczych.

3.D o c h o d y p a ń s t w a w s t y c z n i u."Rev.Ztg."/52. III.33/:Dochody państwa w styczniu r.b.przedstawiają się następująco:dochody bezpośrednie wyniosły 1.235.000 kor.i pośrednie - 1.316.000 koron.